

10. Náboženská víra

10.1 Metodika zjišťování a srovnatelnost dat

Otázka na náboženské vyznání obyvatelstva byla součástí již československých sčítání v letech 1921, 1930 a 1950. V tehdejší pojetí byla ovšem zjišťována formální příslušnost k církvi či denominaci, daná zejména křtem, a nebylo možné ji měnit pouhým zápisem do sčítacího archu.

Po čtyřicetileté přestávce se zjišťování náboženské víry znovu vrátilo do obsahu sčítání v roce 1991, kdy proběhlo první polistopadové a zároveň poslední československé sčítání. Oproti dřívějším sčítáním se ovšem počínaje rokem 1991 pojetí otázky zásadně změnilo. Nově byla náboženská víra chápána jako deklaratorní údaj. Každý mohl odpovědět podle svého vlastního rozhodnutí, k jaké víře, církvi nebo náboženské společnosti se hlásí, nebo zda je bez vyznání. Zjišťovala se tedy spíše vnitřní identifikace s církvi nebo náboženským společenstvím, vyjádřená jako osobní deklarace sčítané osoby; formální příslušnost k církvi či víře nebyla rozhodující.

Ve stejném pojetí se otázka na náboženskou víru/vyznání stala součástí sčítání i v nově vzniklé České republice v letech 2001, 2011 a 2021. Navíc bylo dále upřesněno, že deklarovat svou náboženskou víru dle vlastního svobodného rozhodnutí zahrnuje i možnost neuvést v této otázce žádnou odpověď. Již při sčítání 1991 bylo, s ohledem na citlivost otázky, tolerováno její nevyplnění. V následujících sčítáních pak bylo v zákoně o sčítání výslovně stanoveno, že vyplnění otázky na náboženskou víru a národnost je nepovinné. Při sčítání 2011 a 2021 byla navíc tato skutečnost uvedena přímo u samotných otázek ve sčítacím formuláři. Dobrovolnost uvádění těchto údajů se pochopitelně odráží ve výrazně vyšší míře non-response. Vzhledem k tomu, že se jedná o zvláště citlivé údaje, však není možné dle stávající legislativy zjišťovat tyto údaje jinak než jako dobrovolné. Ze stejných důvodů je vyloučeno uchovávání těchto informací o konkrétních osobách v jakýchkoli administrativních zdrojích dat, i v rámci sčítání proto nepřipadá v úvahu jiný zdroj těchto údajů než zjišťování prostřednictvím sčítacího formuláře.

V rámci nového deklaratorního pojetí otázky byla také řešena její podoba, a zejména potřeba obecnější, širší otázky na náboženskou víru, než je možnost zápisu konkrétní církve nebo náboženské společnosti. Při sčítání v roce 2011 tak byla mezi možné odpovědi na sčítacím formuláři nově zařazena kategorie „věřící – nehlásící se k žádné církvi ani náboženské společnosti“. Poprvé tak bylo umožněno samostatně deklarovat náboženskou víru bez vazby na náboženskou instituci nebo směr.

Podoba a struktura otázky ze sčítání 2011 byla shodně převzata i pro sčítání 2021. Respondent mohl označit jednu ze tří možností odpovědi a tak deklarovat, že je

- „věřící – hlásící se k církvi, náboženské společnosti apod.“ a poté volným slovním zápisem uvést náboženský směr, hnutí, církev nebo společnost, ke které se hlásí,
- „věřící – nehlásící se k žádné církvi ani náboženské společnosti“,
- „bez náboženské víry“,

anebo ponechat otázku bez odpovědi, jelikož údaj byl nepovinný.

V roce 2011 měl respondent při vyplnění sčítacího formuláře k dispozici (v tištěných vysvětlivkách nebo v rozbalovacím seznamu u e-formuláře) seznam všech církví a náboženských společností registrovaných u Ministerstva kultury ČR, a některých dalších, které v Česku působí. Mohl vybrat ze seznamu (šlo zejména o co nejpřesnější zápis registrovaných církví a náboženských společností kvůli jejich přesnému určení), ale stejně tak mohl uvést jakýkoli jiný zápis bez omezení. Oproti tomu při sčítání 2021 takový seznam nebyl součástí formuláře ani vysvětlivek, uváděl se zcela volný slovní zápis.

Ve srovnání se SLDB 2011 byly údaje o náboženské víře ve Sčítání 2021 samostatně zjišťovány a publikovány za rozšířený seznam konkrétních církví, hnutí, náboženských společností a směrů, včetně kategorií pro zápisy přesvědčení jako např. ateismus, agnosticismus, animismus. Stejně jako v předchozích sčítáních byly ovšem slovní zápisy zpracovávány s maximálním důrazem na respektování odpovědi respondenta a na co nejpřesnější zpracování, tj. přiřazení zápisu z formuláře ke správné církvi či kategorii. Číselník církví, náboženských společností, směrů a dalších obecnějších

zápisů, které byly v rámci kódování samostatně rozlišovány, čítal více než 70 položek. Ostatní zápisy, které nemají samostatně kódovanou kategorii, jsou zahrnuty do kategorie „jiné“. Neznámá to, že bychom je vůbec nezjišťovali, nebo „neuznávali“; přihlášení se k jakékoli víře či skupině je respektováno. Kvůli obrovské různorodosti zápisů ale není možné, aby byly všechny identifikovány jako samostatná kategorie.

Osoby, které označily, že jsou věřící – hlásící se k církvi, náboženské společnosti apod., ale konkrétní církev, společnost ani směr neuvědly, jsou ve výsledcích Sčítání 2021 uváděny v samostatné kategorii „věřící hlásící se k církvi, náboženské společnosti nebo směru – neuvedená církev, náboženská společnost nebo směr“. Ve výsledcích sčítání 2011 byly tyto osoby zahrnuty mezi „věřící – nehlásící se k žádné církvi ani náboženské společnosti“.

10.2 Vývoj náboženské víry obyvatelstva v období 1991–2021

V roce 2021 se k víře přihlásilo 2 334 tisíc obyvatel, tj. 22,2 % obyvatel Česka, resp. 31,7 % ze zjištěných odpovědí.

Celkový počet věřících se dělí na dvě skupiny. První skupinou jsou osoby, které na sčítacím formuláři uvedly, že jsou věřící – hlásící se k církvi, náboženské společnosti apod. Těchto věřících bylo 1 374 tisíc a jejich podíl na celkovém počtu obyvatel tvořil 13,1 % (18,7 % ze zjištěných odpovědí). Naprostá většina z nich (95,2 %) uvedla i konkrétní název náboženského směru, hnutí, církve nebo společnosti, ke které se hlásí.

Tab. 10.1 Obyvatelstvo podle náboženské víry v letech 1991–2021

Rok sčítání	Obyvatelstvo celkem	v tom podle náboženské víry						
		věřící, hlásící se k církvi, náboženské společnosti nebo směru ^{*)}	z toho			věřící, nehlásící se k církvi, náboženské společnosti nebo směru	bez náboženské víry	neuvedeno
			Církev římskokatolická	Církev československá husitská	Česko-bratrská církev evangelická			
1991	10 302 215	4 523 734	4 021 385	178 036	203 996	.	4 112 864	1 665 617
2001	10 230 060	3 288 088	2 740 780	99 103	117 212	.	6 039 991	901 981
2011	10 436 560	1 463 584	1 082 463	39 229	51 858	705 368	3 604 095	4 662 455
2021	10 524 167	1 374 285	741 019	23 610	32 577	960 201	5 027 141	3 162 540

^{*)} v roce 1991 a 2001 včetně věřících nehlásících se ke konkrétní církvi

Druhou skupinou byli věřící – nehlásící se k žádné církvi ani náboženské společnosti.

V porovnání s rokem 2011 došlo ke zvýšení celkového počtu věřících o zhruba 166 tisíc osob. Tento nárůst jde jednoznačně na vrub skupině věřících – nehlásících se k církvi, kterých od posledního sčítání přibýlo 255 tisíc, zatímco počet věřících – hlásících se k církvi poklesl o 89 tisíc.

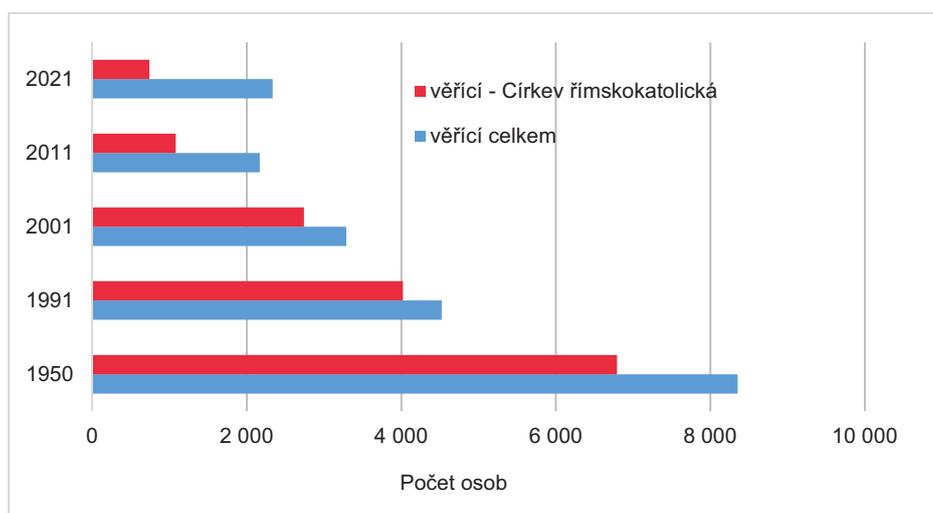
Výrazný vliv na počet věřících zjištěný ve Sčítání 2021 má zřejmě i dobrovolnost otázky. Vyplnění informací o náboženské víře bylo nepovinné, a tak více než 3 miliony osob na tuto otázku odpověď neuvedlo. Jednalo se o 30,1 % všech obyvatel. V porovnání s rokem 2011, kdy neuvedena zůstala téměř polovina odpovědí na náboženskou víru, jde o mírné zlepšení. Počet neuvedených odpovědí na náboženskou víru byl však o více než třetinu vyšší než celkový počet věřících. Zda mezi osobami s neuvedenou vírou převažují věřící nebo bez náboženské víry, není možné na základě informací ze sčítání určit. Stejně tak není zřejmé, zda důvodem pro neuvedení odpovědi na náboženskou víru byla citlivost údaje nebo nezáměr respondenta o téma víry.

Z celkového počtu věřících se nejvíce osob přihlásilo k Církvi římskokatolické, a to 741 tisíc (tj. 31,7 % všech věřících). Absolutně i relativně zaznamenáváme u římských katolíků trvalý pokles, od posledního sčítání o více než 341 tisíc osob. Dalších 236 tisíc věřících uvedlo do textového pole pro náboženský

směr, hnutí, církev nebo společnost zápis „katolická víra“ nebo „katolík“. Je možné, že jde o římské katolíky, kteří neuvedli přesný název své církve. Dalších 71 tisíc věřících se přihlásilo ke křesťanství.

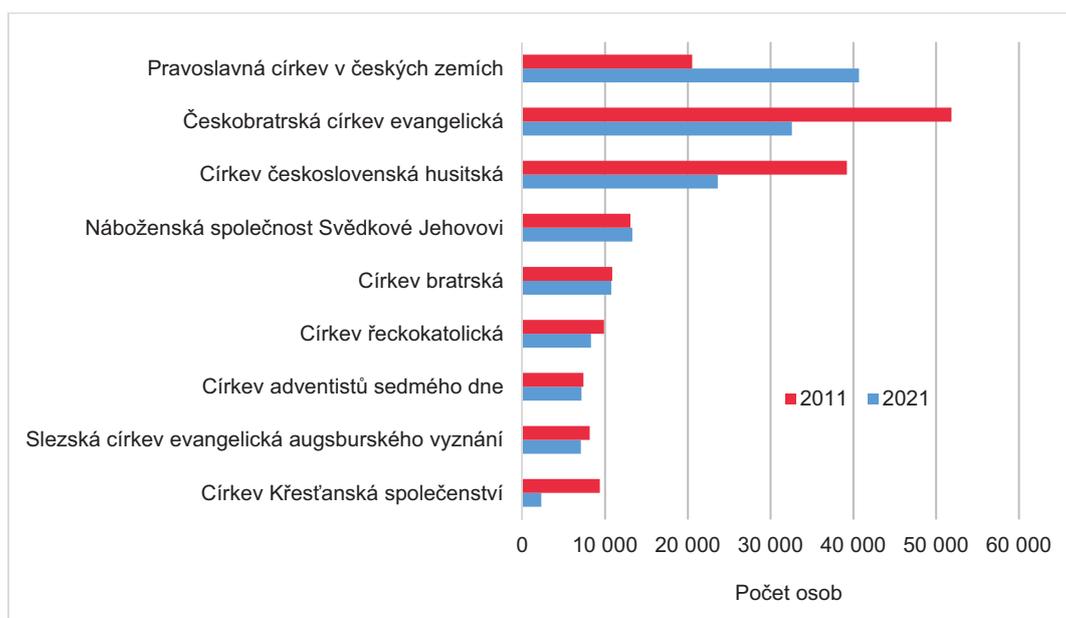
Graf 10.1 Počty věřících v období 1950-2021 (v tis.)

K početně významnějším církvím (nad 10 tisíc věřících) dále patřily Pravoslavná církev v českých zemích (40,7 tis. osob), Českobratrská církev evangelická (32,6 tis.), Církev československá husitská (23,6 tis.), Náboženská společnost Svědkové Jehovovi (13,3 tis.) a Církev bratrská (10,8 tis.). Podíl těchto církví na celkovém počtu věřících představuje maximálně 1,7 %. Dalších 27,1 tisíc věřících uvedlo, že se hlásí k protestantské nebo evangelické víře (protestant, evangelík). Téměř 66 tisíc věřících deklarovalo, že se hlásí k církvi nebo náboženské společnosti, ale konkrétní název církve nesdělili.

Za zajímavost stojí 21 tisíc osob, které jako svou víru uvedlo Jedi. Jde o náboženskou organizaci a rytířský řád z filmové ságy Star Wars. Na rozdíl od tradičních církví a náboženských směrů, u kterých je zastoupení mužů a žen vyrovnané, mezi rytíři Jedi výrazně převažovali muži (78,3 %)

Graf 10.2 Obyvatelstvo podle příslušnosti k vybraným církvím, náboženským společnostem

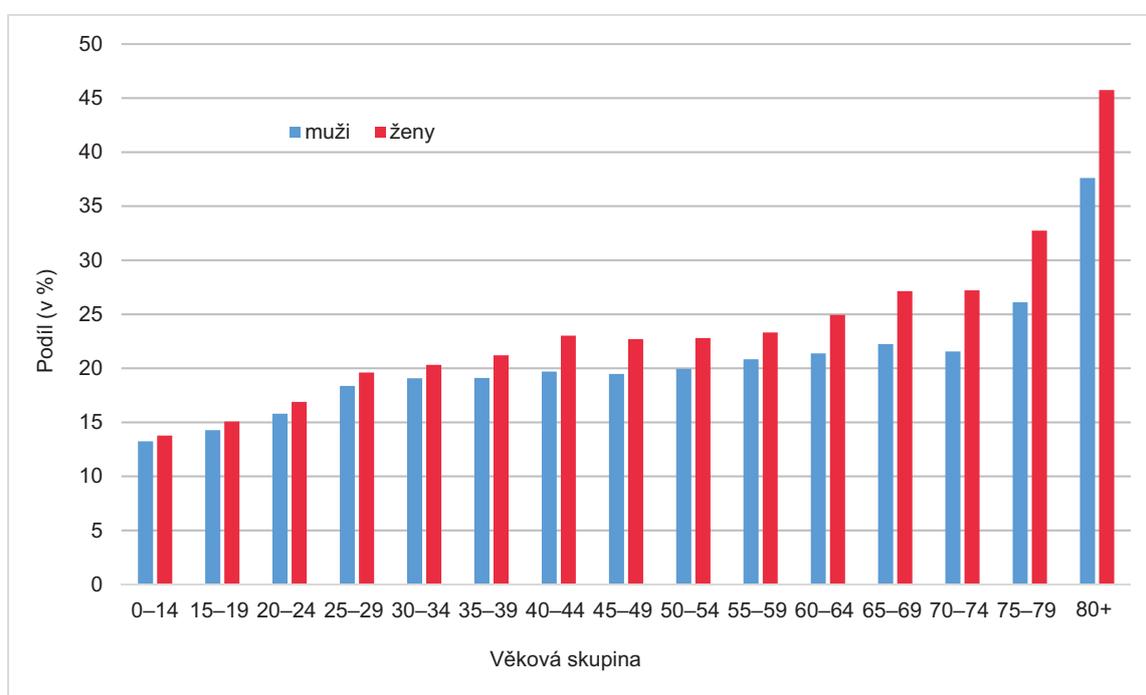

10.3 Struktura věřících podle pohlaví a věku

Mezi důležité demografické charakteristiky osob hlásících se k náboženské víře patří složení podle pohlaví. Věřící ženy dlouhodobě převažují nad věřícími muži. Tento poměr se při posledních sčítáních pohyboval zhruba kolem 55 % žen a 45 % mužů. V roce 2021 se přihlásilo k náboženské víře celkem 1 293 tisíc žen a 1 040 tisíc mužů, což představovalo poměr 55,4 % ku 44,6 %. Mezi ženami bylo tedy 24,2 % věřících, mužů se k víře přihlásilo jen 20,1 %.

Zastoupení věřících v populaci se liší také v závislosti na věku. Se vzrůstajícím věkem se zvyšuje míra religiozity jak u mužů, tak i u žen. Podíl věřících v nejmladších věkových kategoriích do 19 let na počtu obyvatel dosáhl u mužů hodnoty 13,8 % a u žen 14,5 %. Podíly věřících žen i mužů s věkem plynule rostly. Mezi ženami ve věku 50–54 let bylo 23,3 % věřících, u mužů ve stejném věku byl podíl věřících 20,8 % a v nejstarších věkových skupinách nad 80 let bylo věřících relativně nejvíce, a to 37,6 % mužů a 45,7 % žen.

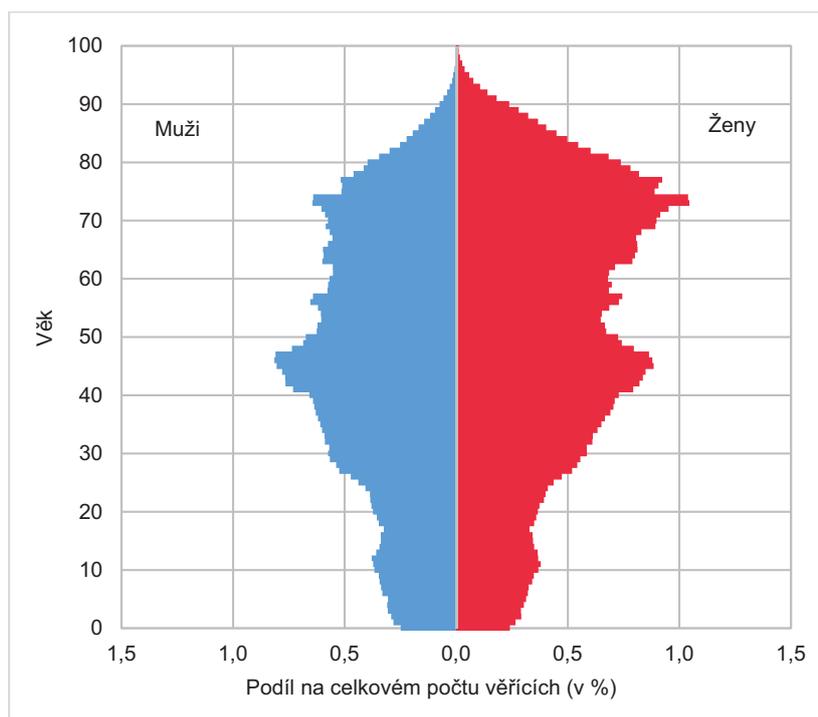
Graf 10.3 Podíl věřících na celkovém počtu osob podle věku a pohlaví

Věková struktura věřících je víceméně totožná s věkovým složením celé populace. Větší rozdíly zaznamenáváme ve starších věkových skupinách, ve kterých je zastoupení věřících vyšší. Zatímco věřící ve věku 65 a více let představují 29,9 % všech věřících, tato věková skupina je v populaci zastoupena jednou pětinou (20,4 %). Naopak děti do 14 let představují 16,1 % obyvatel, ale pouze necelou desetinu všech věřících (9,8 %).

S rostoucím věkem roste nejen podíl věřících, ale zároveň se zvyšují i rozdíly mezi věřícími muži a ženami. Zatímco mezi věřícími v nejmladších věkových skupinách je podíl věřících žen zhruba o 1 procentní bod vyšší než u mužů, ve věku kolem 50 let to byly 3 p. b. U nejstarších osob to bylo dokonce více než 8 p. b. ve prospěch věřících žen.

Rozdíly v absolutních počtech věřících mužů a žen jsou přirozeně ovlivněny delší dobou dožití v případě žen. Převaha věřících žen, vyjádřená podílem na celkovém počtu osob ve věkové kategorii je patrná ve všech věkových skupinách.

Graf 10.4 Věková struktura věřících podle pohlaví

V porovnání s rokem 2011 podíl věřících v populaci mírně narostl. To platí pro všechny věkové skupiny, podíl věřících narostl o 0,4–5,4 procentního bodu. Nejvýraznější zvýšení pozorujeme u nejstarších věkových skupin, ve kterých byl podíl věřících na celkovém počtu obyvatel nad 40 %. Nárůst podílu věřících ve všech věkových skupinách platí jak pro věřící muže, tak i věřící ženy.

10.4 Struktura věřících podle nejvyššího dosaženého vzdělání

Ve složení osob hlásících se k náboženské víře podle úrovně vzdělání se odráží trend celkového růstu vzdělanosti ve společnosti. Zatímco klesá podíl věřících s nejnižšími stupni vzdělání, roste mezi věřícími zastoupení vysokoškoláků. Podíl věřících bez vzdělání nebo se základním vzděláním včetně neukončeného klesl od sčítání 2011 zhruba o 2 procentní body, výrazněji u starších věkových skupin. Naopak podíl vysokoškoláků vrostl z 16,0 % na 22,2 % všech věřících, nárůst můžeme sledovat ve všech věkových skupinách.

Celkový počet věřících ve věku 15 a více let, za které se zjišťuje nejvyšší ukončené vzdělání, činil 2 105 tisíc osob. Nejvyšší zastoupení (34,0 %) měli věřící s úplným středním vzděláním (s maturitou), nástavbovým nebo pomaturitním studiem, konzervatoří a vyšším odborným vzděláním. Další necelou třetinu (29,5 %) představovali věřící se vzděláním středním včetně vyučení bez maturity. Věřících s vysokoškolským vzděláním bylo podle sčítání více než pětina. Základní vzdělání nebo nižší mělo 13,5 % věřících. Při porovnání věřících s celkovou populací podle struktury vzdělání, největší rozdíl zaznamenáváme u vysokoškoláků. Mezi věřícími je jejich zastoupení 22,2 %, zatímco podíl osob s vysokoškolským titulem tvoří pouze 17,6 % obyvatelstva Česka, respektive 18,7 % osob se zjištěným nejvyšším ukončeným vzděláním. U ostatních stupňů vzdělání jsou rozdíly mnohem menší, kolem 1,5 procentního bodu.

Tab. 10.2 Věřící ve věku 15 a více let podle nejvyššího dosaženého vzdělání a věku

Věk	Věřící celkem	podle nejvyššího ukončeného vzdělání									
		základní, vč. neukončeného a bez vzdělání		střední nebo vyučení (bez maturity)		úplné střední s maturitou, nástavbové, pomaturitní, vyšší odborné		vysokoškolské		nezjištěno	
		abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
Věřící starší 15 let celkem	2 105 922	284 105	13,5	621 944	29,5	716 867	34,0	466 931	22,2	16 075	0,8
15–19	79 969	67 720	84,7	4 710	5,9	6 831	8,5	-	-	708	0,9
20–24	90 461	9 219	10,2	13 597	15,0	55 324	61,2	11 899	13,2	422	0,5
25–29	118 262	8 562	7,2	17 259	14,6	42 731	36,1	49 342	41,7	368	0,3
30–34	138 904	8 528	6,1	20 618	14,8	46 488	33,5	62 755	45,2	515	0,4
35–39	153 113	8 871	5,8	27 720	18,1	54 394	35,5	61 482	40,2	646	0,4
40–44	180 425	9 362	5,2	41 637	23,1	71 258	39,5	57 340	31,8	828	0,5
45–49	187 168	8 603	4,6	59 782	31,9	70 389	37,6	47 458	25,4	936	0,5
50–54	151 693	7 700	5,1	51 161	33,7	56 912	37,5	34 946	23,0	974	0,6
55–59	154 253	9 717	6,3	54 115	35,1	56 631	36,7	32 681	21,2	1 109	0,7
60–64	152 536	14 144	9,3	62 484	41,0	47 590	31,2	26 959	17,7	1 359	0,9
65–69	164 129	23 534	14,3	67 526	41,1	48 251	29,4	23 086	14,1	1 732	1,1
70–74	184 404	24 356	13,2	75 868	41,1	60 392	32,7	21 682	11,8	2 106	1,1
75–79	157 247	29 111	18,5	56 593	36,0	49 889	31,7	19 797	12,6	1 857	1,2
80+	193 358	54 678	28,3	68 874	35,6	49 787	25,7	17 504	9,1	2 515	1,3

10.5 Struktura věřících podle státního občanství

Podle výsledků Sčítání 2021 v Česku žije 2 154 tisíc věřících občanů Česka a necelých 170 tisíc věřících cizinců. Zatímco věřících domácích občanů je necelá třetina (30,6 %) ze zjištěných odpovědí na otázku víry, u cizinců představuje podíl věřících více než polovinu (57,4 %). Mezi věřícími mírně převažuje skupina věřících, hlásících se k církvi, a to jak u občanů Česka, tak i u cizinců. Podíl osob bez víry je výrazně vyšší u občanů ČR (69,4 %) oproti cizím státním příslušníkům (42,6 %). Porovnání těchto hodnot zkresluje fakt, že mezi cizinci byla otázka na náboženskou víru častěji nevyplněná (29,5 % ČR, 40,7 % cizinci).

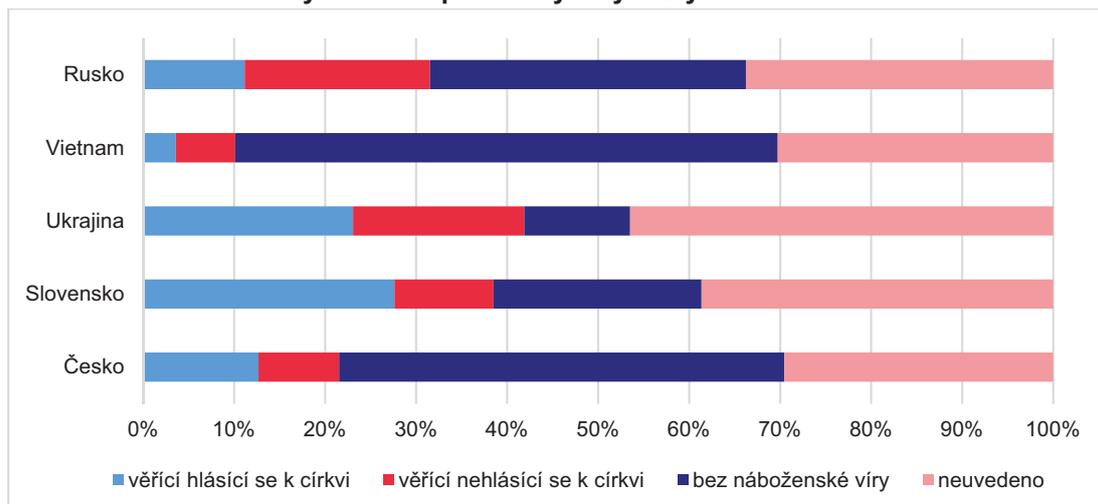
Při pohledu na nejčetnější skupiny cizinců žijících v Česku – občané Ukrajiny, Slovenska, Vietnamu a Ruska – sledujeme výraznou diferenciaci religiozity. Nejvyšší míra religiozity byla zaznamenána u občanů Ukrajiny, a to 78,8 %. Mezi Slováky i Rusy bylo také v porovnání s občany Česka více věřících, představovali 62,8 % a 47,6 %. Občané Vietnamu byli věřící jen v 14,5 % případů z osob se zjištěnou vírou.

Poměr mezi dvěma hlavními skupinami věřících se u jednotlivých státních občanství lišil. Věřící, hlásící se k církvi bylo 71,7 % věřících občanů Slovenska a 55,1 % věřících občanů Ukrajiny. Naopak věřící Vietnamci a věřící Rusové se více než dvakrát častěji nehlásili ke konkrétní církvi nebo náboženské společnosti.

Osoby bez víry byly nejčastěji zastoupeny mezi občany Vietnamu (85,5 %) a nejméně mezi občany Ukrajiny (21,7 %). Nevěřících státních příslušníků Ruska bylo zhruba polovina, u Slovenska dvě pětiny ze zjištěných odpovědí na náboženskou víru.

Graf 10.5 Obyvatelstvo podle víry a vybraných státních občanství

10.6 Územní rozdíly v religiozitě obyvatel

Vzrůst religiozity směrem ze severozápadu na jihovýchod, který je základním znakem územního rozdělení věřících obyvatel v naší republice, je patrný již z dob první republiky a potvrzují ho i výsledky Sčítání 2021. Pořadí krajů podle zastoupení věřících v populaci se od roku 1991 prakticky nezměnilo. Pouze postupně klesá míra religiozity, v posledním desetiletí však jen velmi mírně. I v roce 2021 nadále kraje Ústecký, Karlovarský a Liberecký zůstávají územím s nejnižší religiozitou – podíly věřících z celkového počtu obyvatel kraje mírně překračují desetiprocentní hranici, ze zjištěných odpovědí představují 15,8–20,6 %. Naopak regiony s nejvyšší mírou religiozity zůstávají moravské kraje – Zlínský, Jihomoravský a Kraj Vysočina, kde se podíly věřících pohybovaly kolem třetiny všech obyvatel. V Jihomoravském kraji a Kraji Vysočina věřící představují 42,4 %, resp. 44,7 %, maximální podíl věřících byl zaznamenán ve Zlínském kraji s podílem 54,6 % věřících z obyvatel, kteří odpověděli na otázku o náboženské víře.

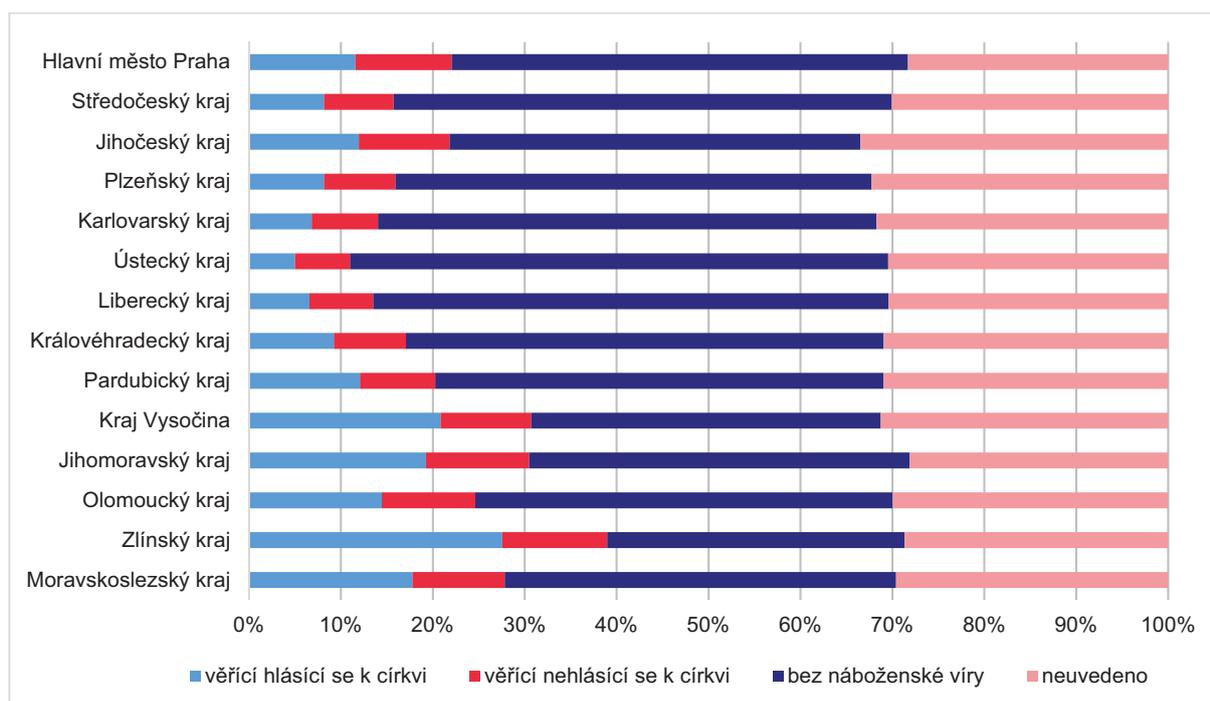
Tab. 10.3 Obyvatelstvo podle náboženské víry v krajích

Kraj	věřící - hlásící se k církvi, náboženské společnosti		věřící - nehlásící se k žádné církvi ani náboženské společnosti		bez náboženské víry		neuvedeno	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
ČR celkem	1 374 285	100,0	960 201	100,0	5 027 141	100,0	3 162 540	100,0
Hlavní město Praha	150 695	11,0	136 397	14,2	645 956	12,8	368 384	11,6
Středočeský kraj	115 570	8,4	107 081	11,2	767 306	15,3	425 506	13,5
Jihočeský kraj	75 579	5,5	62 275	6,5	282 437	5,6	211 512	6,7
Plzeňský kraj	47 467	3,5	45 159	4,7	301 315	6,0	187 495	5,9
Karlovarský kraj	19 088	1,4	20 082	2,1	151 389	3,0	88 544	2,8
Ústecký kraj	39 557	2,9	47 189	4,9	462 065	9,2	240 287	7,6
Liberecký kraj	28 648	2,1	30 136	3,1	244 171	4,9	132 265	4,2
Královéhradecký kraj	49 754	3,6	42 249	4,4	279 746	5,6	166 554	5,3
Pardubický kraj	61 583	4,5	41 788	4,4	248 712	4,9	157 954	5,0
Kraj Vysočina	103 776	7,6	49 016	5,1	189 326	3,8	155 543	4,9
Jihomoravský kraj	230 654	16,8	134 443	14,0	495 772	9,9	336 782	10,6
Olomoucký kraj	89 593	6,5	63 065	6,6	281 458	5,6	185 672	5,9
Zlínský kraj	155 475	11,3	64 469	6,7	182 575	3,6	161 812	5,1
Moravskoslezský kraj	206 846	15,1	116 852	12,2	494 913	9,8	344 230	10,9

V případě krajů s nejnižší religiozitou se počet osob obou kategorií věřících, věřící hlásící se k církvi a věřící nehlásící se k církvi, téměř rovná. Počet věřících osob nehlásících se k církvi a náboženské společnosti v Ústeckém, Libereckém a Karlovarském kraji mírně převažuje (51,3–54,4 %). Na opačném konci spektra, u krajů s vysokým podílem věřících, věřící nehlásící se ke konkrétní církvi představují zhruba jednu třetinu, v případě Zlínského kraje je to pouze 29,3 % ze všech věřících. K tradičně nejsilnější Církvi římskokatolické se v těchto krajích přihlásily zhruba dvě třetiny věřících hlásících se k církvi. Naproti tomu v Ústecké kraji šlo pouze o 33,4 %, průměr za Česko dosáhl 53,9 % věřících hlásících se k církvi.

K Pravoslavné církvi v českých zemích se průměrně přihlásilo 3,0 % věřících hlásících se k církvi, mezi jednotlivými regiony však sledujeme velké rozdíly. Zatímco v Moravskoslezském a Kraji Vysočina zaznamenáváme velmi nízké podíly, 0,5 % a 0,9 %, v Karlovarském kraji a v Hlavní městě Praze je zastoupení příslušníků Pravoslavné církve mnohem vyšší, 7,8 %, resp. 9,5 % věřících hlásících se k církvi. Regionální diferenciaci, i když ne tak výraznou, sledujeme i u Českobratrské církve evangelické a Církve československé husitské. Zastoupení evangelíků se pohybuje mezi 1,1 % v Moravskoslezském kraji a 4,7 % v Pardubickém kraji. Nejnižší podíl husitů byl zaznamenán v kraji Zlínském (0,5 %) a na Vysočině (0,6 %), na maximum dosáhli v Královéhradeckém kraji (5,5 % věřících hlásících se k církvi). U rytířů Jedi dominovalo Hlavní město Praha (3,4 %) a Ústecký kraj (3,3 %), nejnižší podíl příznivců tohoto náboženského směru bylo zaznamenáno na Zlínsku a v kraji Vysočina (0,5 %, resp. 0,6 %).

Graf 10.6 Obyvatelstvo podle náboženské víry a krajů (v %)

Míra religiozity závisí tradičně také na populační velikosti sídla. Se zvyšující se populační velikostí obce dochází ke snižování podílu věřících osob a zvyšování podílu osob bez náboženské víry. U nejmenších obcí do 200 obyvatel byl podíl osob bez víry 61,9 %. S velikostí obce tento podíl víceméně plynule narůstal až do maxima ve velikostní skupině obce 50 000–99 999 obyvatel, a to 72,3 % osob bez víry ze všech zjištěných odpovědí na otázku na náboženskou víru.

U věřících se s populační velikostí sídla snižuje především podíl osob věřících, hlásících se ke konkrétní církvi, a to z 24,8 % u nejmenších obcí na 14,9 % u velkých měst do 100 tisíc obyvatel. Podíl osob věřících, nehlásících se ke konkrétní církvi zůstává téměř neměnný (kolem 12,6 %), s výjimkou nejmenší obcí, kde dosáhl hodnoty 13,3 %.

Jiný vzorec lze pozorovat u největších měst s alespoň 100 000 obyvateli, kde oproti velkým a středně velkým městům klesá podíl osob bez náboženské víry na 68,7 %. Tento pokles je dán nárůstem podílu obou skupin věřících. Podíl osob věřících, hlásících se k církvi v největších městech činí 16,8 %, stoupl o téměř 2 p. b. oproti nejbližší populačně méně početné velikostní kategorii. Podobně je tomu u věřících, nehlásících se ke konkrétní církvi, který narostl na 14,5 %. Zatímco ve velkých městech s populací 50–99 tis. obyvatel bylo zaznamenáno pouze 12,8 % věřících, nehlásících se k církvi, vztaženo k celkovému počtu obyvatel se zjištěnou náboženskou vírou.

Ve Sčítání 2021 si 30,5 % respondentů zvolilo dobrovolnou otázku na náboženskou víru neodpovědět. Nejvyšší podíl nezjištěných odpovědí na náboženskou víru sledujeme u nejmenších obcí do 200 obyvatel, a to 32,7 %. Tento podíl plynule klesá až k minimu 28,6 % u největších měst.